

Återkommande bräddningar av orenat avloppsvatten i Sätterfjärden

Minnen och historia

Lennart Sundquist, Söra 1:93 sedan 1944:

”Bräddning av orenat avloppsvatten har skett vid återkommande tillfällen genom åren. Vatten- och avloppsledningen drogs fram i mitten av 1960-talet. Jag har visserligen ingen dokumentation från den tiden men jag har ett minne från Fiskartorpbadet – kanske 1960-talet eller tidigt 1970-tal – att vi var flera badande som en dag tyckte det var underligt vad vattnet var grumligt och luktade illa. Om det var något utsläpp är oklart. Någon information från kommunen gavs inte på den tiden om sådana händelser, vad jag minns.”

”På senare tid sattes det upp lappar på baden när man avrådde från bad på grund av bräddningar av orenat avloppsvatten. Men alla nåddes inte av denna information. För det badades ju på många andra platser än vid de angivna badplatserna, både vid privata bryggor och stränder, vid gemensamma båtbyggor och från båtar. Genom ett gemensamt initiativ från villaägareföreningen och vägföreningen ordnades det 2007 med att man kunde lämna telefonnummer och mejladress till Roslagsvatten så att information snabbt skulle kunna skickas ut till berörda strandfastigheter med egna badmöjligheter när bräddning inträffar.”

”Följande bräddningar i Sättrafjärden – vid Spjutvägen alternativt Slottskanalen – har jag noterat på senare tid: 5 september 2006, 9 juni 2007, augusti 2014, 14 augusti 2019. Jag har en notering också från sommaren 2017 men är osäker på den.”

Lennart Sundquist är 2019 sekreterare i Margretelunds Villaägareförening.

Återkommande bräddningar och uttalat missnöje

I flera sammanhang har villaägareföreningen, vägföreningen och enskilda fastighetsägare i området uttryckt sitt stora missnöje med de återkommande bräddningarna av avloppsvatten i Sätterfjärden. Ett flertal skrivelser har under åren skrivits till både Roslagsvatten och kommunen om de upprepade bräddningarna.

Margretelunds villaägareförening och Margretelunds vägförening har också vid flera tillfällen velat muddra i Rödbosund för att öka cirkulationen av Sätterfjärdens vatten. Kommunen har inte gett tillstånd. Enligt föreningarna är det otillfredsställande att Roslagsvatten upprepat får läcka ut orenat vatten i Sättrafjärden samtidigt som föreningarna motverkas i ansträngningarna att vårda sitt vattenområde.

Utökad verksamhet vid reningsverket

Länsstyrelsen/Miljöprövningsdelegationen

Roslagsvatten ansökte 2013 om tillstånd till fortsatt och utökad verksamhet. I yttranden över ansökan avstyrkte MVF, närboende och två samfällighetsföreningar att Roslagsvatten beviljades anstånd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden yttrade bland annat följande med anledning av ansökan:

Sätterfjärden är ett belastat tätortsnära vattenområde som används för rekreation, bad och båtliv. Målsättningen bör vara att Sätterfjärden helt avlastas från avloppsutsläpp. - - - De skyddsåtgärder som föreslås är att bräddat avloppsvatten

leds till befintlig dagvattenpark i Margretelund före utsläpp i Sätterfjärden. Därför behöver man utreda hur dagvattenparken kan förbättras för att ytterligare minska påverkan på Sätterfjärden. Därutöver behöver utredas hur Sätterfjärden påverkas av bräddat avloppsvatten - - - .

I den miljökonsekvensbeskrivning som Roslagsvatten redovisade i samband med sin ansökan skrev bolaget:

Recipienter för bräddningar på ledningsnätet är bl.a. Trälhavet, Täljöviken, Garnsviken, Åkers kanal, Tunaviken och Sätterfjärden samt lokala diken. *Av dessa är Sätterfjärden känsligast för avloppspåverkan* (kursiverat här).

Länsstyrelsen/Miljöprövningsdelegationen meddelade 2013 beslut i ärendet. Beslutet innefattar bl.a. följande villkor.

3. Avloppsledningsnätet, inklusive pumpstationer, ska fortlöpande ses över, underhållas och åtgärdas i syfte att dels begränsa tillflödet till reningsverket av grund-, dränerings- och nederbördsvatten, dels *förhindra utsläpp* (kursiverat här) av obehandlat eller otillräckligt behandlat avloppsvatten från ledningsnätet och reningsverket. För detta arbete ska det finnas en åtgärdsplan för ledningsnätet. Planen ska hållas aktuell och bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa utförda och planerade åtgärder samt effekterna av åtgärderna avseende bräddning och inflöde av tillskottsvatten.

Mark- och miljödomstolen

Tillståndsbeslutet överklagades till Mark- och miljödomstolen. Domstolens dom kom 2015. Domen innebar inte någon ändring i det angivna villkoret 3 i Miljöprövningsdelegationens beslut. I domskälen skriver domstolen under rubriken Bräddningar:

Skyddsåtgärder gällande bräddning regleras i villkor 3 i tillståndet, enligt vilket avloppsledningsverket, inklusive pumpstationer, fortlöpande ska ses över, underhållas och åtgärdas bl.a. i syfte att *förhindra utsläpp* (kursiverat här) av obehandlat eller otillräckligt behandlat avloppsvatten från ledningsnätet och reningsverket. Villkor 3 föreskriver vidare att det ska finnas en åtgärdsplan för ledningsnätet och att bolaget årligen i miljörapporten ska redovisa åtgärder avseende bl.a. bräddning.

Därutöver har miljöprövningsdelegationen genom delegation A delegerat till tillsynsmyndigheten att vid behov fastställa ytterligare villkor i fråga om åtgärder bl.a. för att minimera bräddningar och dess påverkan från reningsverket, ledningsnät och pumpstationer.

Föreningen har invänt att den inte får information om när bräddning förekommer, trots att föreningen äger en stor del av det mark- och vattenområde som berörs. Domstolen konstaterar att det i villkor 18 föreskrivs att vid tillbud eller bräddningar som kan leda till olägenhet ska bolaget skyndsamt och på lämpligt sätt informera allmänheten. Även avseende villkor 18 har miljöprövningsdelegationen i delegation F delegerat till tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor gällande information till allmänheten vid tillbud eller bräddningar.

Mark- och miljödomstolen bedömer att ovanstående villkor och delegation säkerställer att bolaget vidtar de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som behövs för att garantera säkerheten vid anläggningen och för att motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Frågor

Kommunen har det politiska ansvaret för VA-frågorna i kommunen. Vi finner det därför naturligt att ställa följande frågor till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som är den politiska nämnd i kommunen som ansvarar för tillsynen över avfalls- och avloppsanläggningar.

Vilka skyddsåtgärder har sedan 2015 vidtagits gällande bräddning? Vilka särskilda åtgärder har Roslagsvatten vidtagit för Sätterfjärden med anledning av att bolaget har uppfattningen att just denna fjärd är känslig för avloppspåverkan?

Hur ser den åtgärdsplan ut som ska finnas? Vad har bolaget redovisat årligen sedan detta villkor fastställdes? Vilka effekter har åtgärderna medfört?

Kommer bräddning av avloppsvatten att ledas till dagvattenparken så som Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslagit?

Har genom delegation A tillsynsmyndigheten fastställt ytterligare villkor i fråga om åtgärder bl.a. för att minimera bräddningar och dess påverkan från reningsverket, ledningsnät och pumpstationer? Vilka är i så fall dessa och vilka effekter har de haft?

De bräddningar som informerats om har alla varit under sommaren då det är badsäsong. Förekommer bräddningar även under andra årstider? I så fall varför informeras inte om det?

Isen på Sätterfjärden vid Spjutvägens pumpstation lägger sig inte alltid. Ibland sätts granruskor upp för att varna för vakar och svag is. Beror det på bräddningar där vintertid?

Vilka åtgärder i sjön och efter stränder är lämpliga för att städa upp efter utsläpp av orenat avloppsvatten? Vem bär ansvar för sådan städning?

Hur ställer sig kommunen till muddring av Rödbosund för att öka vattenutbytet med Trälhavet?

Margretelunds villaägareförening

Margretelunds vägförening

Jan-Erik Agervald
Ordförande

Monica Lagerqvist Nilsson
Ordförande